

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 1. Exponitur status Controversiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

Controversius de gratia & prædestinatione supra notavimus. *trakt. 2. cap. 2.*

§. II.

An possibile sit hominem condi in statu puræ naturæ absque dono supernaturali gratiæ?

Status puræ naturæ est, in quo homo tantum sortiatur perfectiones naturæ debitas, & ordinetur ad beatitudinem naturalem distinctam à clara Dei visione. Hunc statum prorsus impossibile esse, post Bajum, ita defendit Janfenius Iprensis lib. 1. & 2. de statu puræ nat. ut possibilitatis istius assertores proclamet reos esse Pelagianismi, doctrinæ Augustinianæ corruptores, & divinæ justitiæ ac providentiæ evertores. Unde ulterius docet, sine justitia, & bona voluntate creaturam rationalem à Deo condi non posse, neque creaturæ innocenti sine injustitia beatitudinem supernaturalem negari, neque posse morti ac miseris obnoxiam relinqui. Ex quibus apertè sequitur gratiam divinam sic non esse donum naturæ indebitum.

At contra, omninò dicendum est, possibile esse statum puræ naturæ. Estque hæc communis Theologorum doctrina cum D. Thoma. 1. part. quæst. 59. art. 1. & alibi frequenter. Consentit Scotus in. 2. dist. 28. quæst. unica, Nominales, alique Doctores, ac Patres, qui ex illo ad Roman. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum S. qui datus est nobis*, deducunt gratiam actualem & veram justitiam esse singulare donum nobis indebitum; ergo natura non potest illam gratiam, quæ ad justitiam & charitatem ordinatur, ita sibi vindicare, ut non possit sine illa creari. Idque confirmatur ex S. Augustino tum alibi, tum lib. 3. contra Maximum cap. 15. *Homo ad Dei similitudinem factus, non est verus filius, & ideo sit gratiæ filius quia non est natura.*

Probatur 2. ex Decreto trium Pontificum contra Michaëlis Baji propositionem 26. *Integritas prima creationis non fuit indebita humane nature exaltatio, sed naturalis ejus conditio*: Et prop. 55. *Deus non potuisset ab initio talem creare hominem qualis nunc nascitur*. Ergo ex sensu Ecclesiæ doctrinæ Bajana opposito, potuit homo ab initio creare qualis nunc nascitur absq; sanctitate, & dono integritatis, qui esset status puræ naturæ. Et verò ratio ipsa docet, dona quibus constituitur status innocentie, neque esse proprietates naturæ humanæ per se spectatæ, neque ea ex meritis illi deberi, cum hominis creatio nullum meritum præsupponat, ac proinde nihil obesse quo minus possit in statu puræ naturæ donis illis orbata creari, obnoxia concupiscentiæ, & morti, & miseris statum hominis naturalem consequentibus; munienda tamen fuisset tunc natura humana præfidiis ordinis naturalis, quibus possit peccata evitare.

Objicies primò S. Augustinus lib. 3. de peccat. meritis cap. ult. & passim in Opere imperfecto, & alibi, agens contra Pelagianos urget frustra baptizari infantes quia innocentie naturali annexa est sanctitas & gratia. Hoc verò argumentum nullius foret roboris si possibilis esset status puræ naturæ.

Respondeo primò, hoc argumento nimium probari: inde enim sequeretur quod Augustinus plus attribuerit naturæ secundum se, quam ipse Pelagius: quia hic negabat naturæ parvulorum etiam innocenti de-

bitam esse adoptionem in filios Dei, ad veram sanctitatem, & gloriam, ideoque in ordine ad hæc dona obtinenda asserbat Baptisimum esse necessarium: quod si S. Augustinus vellet dona ista sic debita esse naturæ ut non possit sine illis creari, in efferenda natura longè Pelagium antecederet, quod nemo admiserit.

Respondeo igitur secundò, dum asserit S. Augustinus, si abesset originale, innocentie naturali annexam fore sanctitatem & gratiam, illum procedere ex suppositione providentiæ supernaturalis jam à Deo constitutæ, & promissæ de justitia infundenda ubi non esset obex peccati. Cum enim eo nunc supposito non detur status medius inter statum justitiæ & peccati, rectè arguit contra Pelagianos, si dicant infantes esse sine peccato originali, illos esse in statu justitiæ, adeoque frustra baptizari ad justitiam obtinendam, aut peccatum expiandum. Hoc citatè dictum S. Augustini juxta præsentem rerum statum, nihil facit contra statum puræ naturæ possibilem.

Objicies secundò: S. Augustinus lib. de Spiritu & littera cap. 27. contendit hominem naturaliter esse Dei imaginem, & statum gratiæ illi esse naturalem, &c. Hoc, inquit, agit Spiritus gratiæ ut imaginè Dei, in qua naturaliter facti sumus, in nobis restauret: Et lib. 3. de libero arbitrio cap. 18. ait, errare, torqueri &c. non est natura instituti hominis, sed pœna damnati. Ergo status innocentie fuit Adamo naturaliter debitus, adeoque status puræ naturæ impossibilem.

Respondeo neg. consequentiam. Sed idè tantum tradit nos in imagine Dei naturaliter conditos, quia ipsa natura secundum se considerata, est quædam Dei imago, & multò magis prout fuit in Adamo cum sanctitate de facto creata. Hoc igitur modo rectè dicitur, quod errare, aut torqueri, non sit secundum naturam instituti hominis prout scilicet cum singularibus Dei donis de facto condita fuit. Hinc, *naturaliter*, non sumitur ibi prout opponitur statui supernaturali, sed illi qui est contra naturam, & morales defectus qui eam comitantur. Et hæc ratione solvuntur dicta quædam aliorum Patrum, dum asserunt dignitatem illam Adamo fuisse naturalem: tantum enim volunt eam fuisse Adamo concreatam, sicut dicimus illum naturalem esse heredem coronæ, cui contingit nasci cum jure ad regni coronam, quamvis absolute sine isto jure nasci poterit.

CONTROVERSIA QUINTA.

An, & qualis detur Gratia sufficiens?

§. I.

Exponitur status Controversiæ.

Gratia sufficiens sumi potest prout opponitur insufficienti, quæ ad certum effectum v. g. ad amorem Dei nec proximè, nec remotè sufficit. Gratia verò sufficiens huic opposita talis est, ut possit vel proximè, vel remotè certum actum v. g. Dei amorem inferre, proximè quidem, si præter eam alia gratia non requiratur, remotè verò si non sufficiat per se ad amorem eliciendum, possit tamen sufficere ad actum fidei, vel alium, per quem obtinebitur gratia ulterior ad Dei amorem requisita.

Sed communius gratia sufficiens accipitur pro
quæ

quæ opponitur gratiæ efficaci, estque talis ut possit voluntas cum ea exercere actum ad quem conceditur, de facto tamen cum non exercet, & hæc dicitur gratia merè sufficientis; nam gratia efficax non tantum est sufficientis, sed etiam semper cum actu connexa.

De gratia ergo merè sufficienti hic quarimus, An jam in statu naturæ lapsæ talis detur, quæ effectum suum non foritur? Negat primò Calvinus lib. 2. instit. cap. 3. asserens omnem gratiam internam esse seriam & efficacem, dari tamen vocationem externam aliquando inefficacem, cui dum voluntas non obtemperat peccatum admittit, tamen ad obtemperandum gratiâ internâ destituatur.

Secundò, docet Janfenius lib. 3. de gratia Christi cap. 7. Et si data fuerit Adamo, & Angelis, nullam tamen jam in statu naturæ lapsæ concedi gratiam sufficientem quin simul sit efficax v. g. nunquam dari gratiam, proximè sufficientem ad amandum Deum, quin amor ille à voluntate eliciatur. Hinc istam gratiam vocat perniciosam, inutilem lapsorum reparationi, & monstrum quoddam singulare gratiæ, novumque genus Augustino, Patribus, & D. Thomæ incognitum, & à Pelagianis excogitatum. Asserit quoque secum sentire in hoc Alvarez, Zumel, & alios Thomistas. Certum verò est illos in terminis docere dari de facto gratiam verè sufficientem, & omnino conari ut eam componant cum physica prædeterminatione, quam ajunt ad omnes actus requiri.

§. II.

Admittenda est Gratia merè sufficientis.

PROBatur primò ex Scripturis, Matthæi 11. *Si in Tyro, & Sidone facta fuissent virtutes quæ in vobis, pridem in Cilicio & cinere pœnitentiam egissent.* Ubi Christus exprobrat Judæis quod non fuerint conversi ad pœnitentiam cum illa gratia, cum qua Tyri & Sidonii, si eam habuissent, pœnitentiam egissent. Atqui illa gratia fuit sufficientis ad pœnitendum, cum illa enim Tyri & Sidonii actum pœnitentiæ eliciuissent si iis concessa fuisset. Ergo illa talis est ut potuerit in Judæis effectum habere, quem tamen fortita non fuit; aliàs, contra eos iniqua fuisset Christi exprobratio si cum ea gratia actum pœnitentiæ elicere non potuissent.

Sed, inquit, S. Augustinus lib. 2. de bono persever. cap. 14. de Tyriis & Sidoniis pronunciant: Quoniam ut crederent non erat eis datum, etiam unde crederent est negatum. Respondeo S. Augustinum tantum negare Tyriis datam esse gratiam quam Deus prævidit fore efficacem, sive quæ erant actu credituri; non negat autem datam esse aliquam sufficientem: neque ait credituros non fuisse si habuissent gratiam Judæis concessam, cum Christus credituros diserte affirmet.

Eodem spectat illud Proverb. cap. 1. *vocavi & venitis.* Et ad Rom. 2. *An divitiis bonitatis ejus, & patientiæ, & benignitatis contemnitis?* Atque alia non minus manifesta Scripturarum oracula, quæ toties inculcant, peccantibus dari gratiam cum qua poterant rectè operari, nisi illam propriæ voluntatis arbitrio cassam, & infructuosam reddidissent.

His conformia sunt Conciliorum decreta, ac novissimè Tridentini Sess. 6. cap. 11. ubi dum docet, justos

R. P. Arsd. Tom. I.

posse per Christum piè vivere, & proficere, subdit rationem, *Deus enim semel justificatos non deserit, nisi ab iis prius deseratur.* Et cap. 13. docet justificatos in Dei auxilio firmissimam spem collocare debere, *Deus enim inquit, nisi ipsi illius gratia defuerint, sicut capit opus bonum ita perficit.* In quibus Concilium apertè supponit justis præberi gratiam sufficientem, & defectum bonæ operationis in nostra tantum voluntate residere.

Subscribit diserte S. Augustinus tum sæpè alibi, tum l. 80. trium questionum. q. 68. *Nec illis, inquit, qui noluerunt venire debent alteri tribuere, sed tantum sibi, quoniam ut venirent vocati, erat in eorum libera potestate.* Idem exprimit lib. 1. ad Simplicianum q. 2. Idem fitius urget tract. 13. in Joannem, ubi docet, Deum impertiri potestatem, ut possimus filii Dei fieri per gratiam, hominem verò per liberum arbitrium gratiæ oblectari.

Postremò, veritas hujus doctrinæ invictè probatur, ex eo quod inter quinque propositiones Janfenii, hæc ut hæretica damnatur: *Interiori gratia in statu naturæ lapsæ nunquam restituitur.* Hæc enim propositio in sensu authoris assertit, gratiam semper habere omnem effectum quem hic & nunc obtinere potest, & ad quem à Deo conceditur, licet non causet effectum ad quem actu non datur, aut quem in aliis circumstantiis obtinisset. Itaque ex damnatione prædictæ propositionis in sensu authoris, satis liquet definitum esse, interiori gratiæ aliquando resisti, sive eam non habere effectum quem hic & nunc obtinere potest, & ad quem conceditur; atque adeò dari gratiam merè sufficientem: non enim rectè dicitur resisti gratiæ, nisi frustrando illam effectum ad quem hic & nunc à Deo ordinatur.

Obijciunt Adversarii contra gratiam merè sufficientem, Primò, hæc gratia sufficientis, est illa gratia Possibilitatis à Pelagianis olim asserta, & ab Augustino semper reprobata. Secundò, Gratia sufficientis à natura requiritur ad non peccandum: Ergo est naturæ debita: si est debita, ergo non est gratia. Tertio talis gratia sufficientis nunquam sortitur effectum; Ergo est aliquid inutile & monstruosum genus gratiæ, qualis esset medicina quæ nulli unquam prodesset. Ut hæc, & his affinia breviter dissolvantur.

Respondeo ad primum, Duplicem dari possibilitatem bene operandi, aliam fundatam in solis viribus naturæ, quam in Pelagianis Augustinus constanter oppugnabat lib. de natura & gratia. Cap. 11. & alibi Alia est possibilitas quæ tantum habetur in natura per gratiam adjuncta, & hæc includit gratiam sufficientem quæ natura fit potens ut rectè operetur, etiam pro eo tempore quo negligit gratiæ cooperari: & hanc diserte tuetur Augustinus eodem lib. de nat. & grat. cap. 43.

Ad secundum, Negatur ultima consequentia: Sic homini justo debetur gloria, hæc tamen vera est gratia. Quia igitur gratia sufficientis debetur nature, non prout est in se, sed tantum nature supernaturaliter elevata, hinc vera est gratia & naturæ secundum se spectatæ omnino indebita.

Ad tertium, Neganda est etiam consequentia: Fatentur enim adversarii gratiam purè sufficientem in Angelis non fuisse monstruosam, etsi eorum vitio non fuerit sortita effectum: idem ergo de nostra admittendum est, quia quantum est ex parte, & virtute gratiæ, potest sequi effectus, & de facto alia gratia

Q 2

gratia